

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek 1908. november 20.

244. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Magyar kereskedelmi lobogó.

Uton-utfélen esik szó arról, hogy mily kevésbé ismerik Magyarországot a nagy külföldön. Hogy nemzeti önértetünket ez a melőzés érzékenyen érinti, arról itt nem szólok, csupán azt akarom kiemelni, hogy hazánk közgazdasági érdekei ennek következtében rendkívül sokat veszítenek. Az első széleslátókörű ember Baross Gábor volt, kinek céltudatos működése, főleg a Kereskedelmi Múzeum megalakításával, egy kissé helyes képet nyújtott hazánk közgazdaságáról, kereskedelméről a külföld előtt.

Sajnos, az ő működése ugyyszólván csak a Keleire szorított és annak fonala időnek előtt elszakadt. A művelt Nyugat még mindig nagyon ferde nézetekkel bír hazánk viszonyairól, amit a drága pénzünkön szerteküldött szaktudósítók (kiknek tulnyomóan meddő működésére rámutattunk utolsóelőtti számunkban. A szerk.), a külföldön rendezett iparkiállítások csak csekély mértékben képesek a helyes merdebe terelni.

A legtöbb esetben nyomasztó, lerázhatatlannak tűnő nyúgként tapad mindenünkhöz régi nemezisünk: Ausztria. Ennek óriási hátrányát a nagy világversenyben igen jól érzi minden magyar kereskedő.

A népfajok osztrákellenes érzületének káros hatását ólomnehézséggel érezzük magunkon, rokonszenvéből, melyet néhol táplálnak iránta, vajmi kevés haszon háramlik reánk. És ez a baj mind abból a tarthatatlan állapotból ered, hogy a külföld előtt nemzeti önállóságunk nem domborodik ki kellő módon.

Ezen tarthatatlan tények egyik legfontosabbika, hogy kereskedelmi hajóink nem külön, kizárólag magyar jellegű lobogóval járnak. Az a tény, hogy a hajók lajstromozása magyar kikötőben történik, a hajó magyar jellegét nem tünteti ki elég élesen a külföld előtt, amely egyetlen kikötőnk fekvését (talán éppen azért, mert egyetlen) nem képes földrajzilag helyesen megjegyezni és minden tiltakozásunk ellenére is Ausztriába kebelezi be. De a hajózásnál nem is a lajstromozás helyét, mely minden hajózó államban (sajnos bennünket kivéve) több helyen történik, hanem egyedül a hajó farrudjára felvont lobogót tekintik nemzetiségi szempontból irányadónak.

Már pedig törvényhozásunk bölcsen gondoskodott arról, hogy e tekintetben is a külvizeken az osztrákkal teljesen megegyező kereskedelmi lobogó alatt jelenjünk meg, míg a belvizeken, ahol kizárólag a magyar hajóstársaságok volnának hivatala a forgalom lebonyolítására, az osztrák hajók is magyar lobogó alatt járnak (!)

Már pedig, hogy egy lobogó egy hajóstársaságnak igen nagy hasznára, avagy igen nagy kárára lehet, amint most nem régiben a

magyar hajók a törökök osztrákellenes érzelmei folytán a keleti szolgálatban szinte igen sokat szenvedtek, már pedig a hajóstársaság ezen érzékeny hátrányai természetes következetességgel átháramlik az illető nemzet kereskedői világára is.

Avagy milyen érdekből járatná számtalan hajótulajdonos járműveit egy idegen, hatalmasabb nemzet lobogója alatt a világtengereken, mint pl. Grödl testvérek, akik Erdély fáját angol lobogó alatt szállítják a Nyugat kikötőibe, csakis azon célból, hogy a hajói a kereskedelmi világban az angol hajózás közismert hírnevét saját előnyükre kiaknázhassák.

Kutassuk csak végig a külföldi kikötők jegyzékét az ott megfordult hajókról, vajjon fogunk-e ott magyar hajókra akadni? Magyar hajónevekre igen (Pollacsek, Moravek stb.), de magyar hajókra csak elvétve, mert azok a közös lobogó alapján sorban osztrák hajóknak vannak bejegyezve.

Nagyon természetes, hogy azon áruk, melyeket magyar hajók hoztak magyar piacról ezekbe a kikötőkbe, a külföldi vámstatisztikákban szintén ritka kivétellel osztrák származásuaknak vannak feltüntetve. Egyes magyar társaságok külföldi képviselőinek a legszigorúbb utasításokat adták, hogy eme teljesen visszásság állapotok egyszer s mindenkorra megszüntessenek, de az ember nem is hinné, hogy milyen nehézségekbe ütközik éppen e tekintetben a külföldi hatóságoknál, melyek közjogi helyzetünkről halvány sejtélemmel sem bírnak a magyar hajókról tudomást vehetni.

Sőt külföldi konzulatusaink hivatalos kiadványaiban, a magyar hajók rendszeren szintén osztrák nemzetiségűeknek vannak feltüntetve, jöllehet az utóbbi részről nem annyira tudatlanság, mint inkább a közismert osztrák jóakarat mindennel szemben, ami magyar, adja meg a szükséges magyarázatot.

Milliókat áldozunk évente a magyar hajózás érdekeinek előmozdítására és a külföld tudomást is alig szerez arról, hogy magyar gőzösök is szelik az óceánokat. Ennek egyedüli oka a közös kereskedelmi lobogóban keresendő és található. Tartsa meg Ausztria meg az ő lobogóját, a magyar hajók pedig járjanak saját színeink alatt.

Ez a körülmény még inkább emelni fogja egyre jobban magyarosodó tengerészetünk nemzeti önértetét és azt ismertebbé, kedveltebbé fogja tenni a nagyvilág előtt is, amelynek nyilvánvaló közgazdasági haszna is már magában megérdemli, hogy ezzel a kérdéssel az illetékes tényezők behatóbban foglalkozzanak.

Ismételjük: Magyar lobogót kérünk a magyar kereskedelmi hajók árbocára!

Zimai János György.

Rendelet a vasuti katasztrófák miatt.

A mind sűrűbben előforduló vasuti balesetek arra indították Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, hogy mai kelettel a következő rendeletet intézze az államvasutak igazgatóságához:

— Megdöbbenéssel tapasztalom — ugymond a rendelet — hogy a m. kir. államvasutakon a balesetek száma állandóan szaporodik, hogy alig mulik el az utóbbi hónapokban nap, hogy kisebb-nagyobb baleset elő ne fordulna. Ez a jelenség annyival sajnálatosabb, minthogy ezek a balesetek, amelyek nemcsak nagy anyagi károkat okoznak az intézetnek, hanem már több ember életét is áldozatul kívántak, az igazgatóságának éber figyelme és máris tett intézkedései dacára, csaknem kivétel nélkül a személyzet mulasztásának voltak következményei.

Oly mérveket öltenek már ezek a mulasztások, hogy már már alkalmasak megintgatni a magyar királyi államvasutak forgalombiztonsága iránti bizalmat. Felelősségem érzetében és az intézethez fűződő nagy erkölcsi és anyagi érdekek következtében a legmesszebb menő intézkedéseket tartom ez irányban szükségesnek, s ezért felhívom ezennel az igazgatóságot, goodoskodjék a személyzet közötti fegyelemnek legteljesebb helyreállításáról, mert egyes-egyedül ennek meglazulásában látom ezen megdöbbenő jelenség okát.

Elrendelem továbbá, hogy minden egyes balesetnél függeszse fel haladéktalanul állásaik alól az összes mulasztó közegeket s indítsa meg ellenük késedelem nélkül a fegyelmi eljárást, egyúttal pedig gondoskodjék arról, hogy az illetők ellen a bűnvádi eljárás is megindíttassék. Ily következményeiben kiszámíthatatlan jelenséggel szemben, mely az élet és vagyónbiztonságot oly nagy mértékben veszélyezteti nincsen helye semmiféle elnézésnek. Ezt nem is vagyok hajlandó többé gyakorolni. hanem meg fogom torolni a mulasztásokat a személyzet minden rendű és rangú részén, mert csak így lesz a vasuti szolgálatban feltétlen szükséges fegyelem ismét visszaállítható.

Ezen rendeletem a személyzettel azzal közlendő, hogy azon nagymérvű áldozatkészséggel szemben, amelyet a kormány és a törvényhozás vele szemben a fizetés és illetményrendezés, valamint jogi viszonyainak szabályozása alkalmával tanusított, joggal elvárható, hogy szolgálatát pontosan és odaadással teljesítse.

A rendelet kiadásával egyidejűleg azt az utasítást adta ki Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a vasuti és hajózási felügyelőségnek, hogy ezekben az ügyekben is a legmesszebb menő ellenőrzést gyakorolja.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

UJDONSÁGOK.

— **A városi állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság holnap, pénteken délből 12 órakor ülést tart.

— **Vallentsits Antalné meghalt.** Münchenből jelentik, hogy ott tegnap meghalt Vallentsitsné született Jellouscheg Amália, néhai Vallentsits Antal miniszteri tanácsosnak s volt fiúmei kormánybiztosnak felesége. Az előkelő urihölgy holttestét Fiuméba fogják szállítani s itt temetik el.

— **Erzsébet királyné emlékezete.** Boldog emlékeztető Erzsébet királynénak nevenapjának mai évfordulóján az összes iskolákban szünetel a tanítás. A tanuló ifjuság a tantestületekkel egyetemben áldozott az elhunyt királyné emlékének. A templomokban miséket tartottak, melyeken egy a tanulók, mint a tantestületek tagjai vettek részt. Mire után az egyes tanintézetekbe vonulnak, ahol a királyné emlékére a tantestületek egyes tagjai szónoklatokkal méltatták és az ifjuság néhány alkalmi szavallatot mondott.

— **Egy horvát leány rejtélyes esete.** D. K. jó családbeli ogulini 26 éves leány magához kérte a susáki boulevardon levő lakására a helyi lapok tudósítói és elmondta neki, hogy kedden éjjel a bród-moravicai állomás várótermében, a hol rokonai meglátogatása után az ogulini vonat várta, vasuti alkalmazottak (?) erőszakot követtek el rajta. A lány az mondta, hogy lekésztette a vonatról s nem akarván rokonaihoz visszamenni, a harmadosztályú várótermében várta meg az éjjel után két órakor érkező következő vonatot. Egyedül lévén a váróteremben, unalmában szívesen vette Springer Branko vasuti kántinos, és Dukmanovics Nikola s Habedic Imre vasuti alkalmazottak udvarlásait. Ezek később behívták az első osztályú váróterembe, a hol kényelmesebben töltheti az éjszakát s ott sorban erőszakot követtek el rajta. A leány alig tudta, mi történik vele s még arra is emlékezni vél, hogy további 7 (?) férfi jött be a váróterembe, a kik mind merényletet követtek el ellene. Midőn némileg magához tért, reggel öt óra volt. Kitérőleg a sinekre s ott az éppen Vrbovsko felé menő vonatra ült, a honnan Ogulinba utazott. Itt feljelentette az esetet a hatóságoknál.

A leány előadásában annyi a konfuzus s rejtélyes részlet, hogy szavainak alig lehet hihet adni. Semmi esetre sem hisszük, hogy a merénylők, ha az eset tényleg megtörtént, vasuti tisztviselők lettek volna. Igen csodályuk azt is, hogy a Bród-Moravicén átutazóban levő leány, olyan pontosan meg tudta mondani merénylőinek nevét. A vizsgálat minden esetre világosságot fog deríteni a rejtélyes ügyre.

— **Egy fiú balesete.** Jankovich István 13 éves cipész tanuló tegnap a Via Molinin haladva egy fal és egy szorosban mellette elhajtó kocsik közé került és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Néhány járó-kelő nyújtotta a szegény fiúnak az első segélyt s nemsokára megérkeztek a mentők, akik a kórházba szállították.

— **A vadházasság vége.** Horváth Mária, a helybeli rizshántoló gyár egyik munkásnője tegnap megjelent a rendőrségen és elpanaszolta, hogy körülbelül egy hónappal ezelőtt közös háztartásra lépett egy Juricich Sándor nevű 30 éves szerbiai illetőségű emberrel. Tegnapelőtt este 8 órakor, mikor a nő hazaérkezett, legnagyobb meglepetésére észre vette, hogy hiányoznak 130 koronát érő ékszerei, továbbá eltűnt egy zálogcédulája melylyel egy 20 korona értékű ékszer volt elzálogosítva. Minthogy az ékszerekkel együtt eltűnt Juricich Sándor is, a rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj házastárs után.

— **Az idegen hajózás kizárása.** A múlt századok híres Cromwell-féle Navigations edict-jének egyetlen maradványa: a parthajózásnak a nemzeti tengerészet számára való fentartása, még napjainkban is hódít. Argentínában a kormány törvényjavaslatot készített, a melyben kimondja, hogy az argentinai parthajózás, amelyben eddigelé tetszés szerint vehettek részt minden nemzet tengerésze, ezentúl az argentinai tengerészetnek tartatik fenn és ilyen forgalmat csak azon argentinai hajók közvetíthetnek, amelyek legénységének legalább egyharmada belföldi illetőségű és parancsnoka is argentinai alattvaló. A kormány javaslatát

azokkal az eredményekkel indokolja, amelyeket Franciaország ilyen törvényekkel elért. Egyidejűleg felhatalmazást kér a kormány arra, hogy 10 éven összesen 300.000 p. évi segélyt nyújtasson olyan hajóknak, amelyek patagoniai kikötőkbe járnak. Ezenkívül még 100.000 p.-t kér a kormány a hajógyárak támogatására.

— **A kikötőből.** November 18-án. Érkezett: „Ultónia“ angol gőzös Newyorkból 98 kivándorlóval és 240 tonna vegyes áruval.

November 19-én. Indult: „Barbarigo“ olasz gőzös Calcuttába 390 tonna cukorral és 200 tonna fával, „Lapad“ osztrák gőzös Tieszbe, 130 tonna vegyes áruval, „Árpád“ magyar gőzös Marseillebe 230 tonna fával és 60 tonna vegyes áruval, „Pavia“ angol gőzös Liverpoolba 400 tonna liszttel és 60 tonna vegyes áruval.

— **Az amerikai sajtó szédületes fejlődése.** A „Corriere d'Italia“ legutóbbi száma egy amerikai levelet közöl, amelyben a levél írója az amerikai sajtóviszonyokat vizsgálja. Az érdekes közleményből vesszük át az alábbiakat:

Az amerikai sajtó tudvalevőleg a legvadabb és legképtelenebb találmányokat szinte gondolkodás nélkül világgá kürtöli, azonkívül pedig olvasóit a legcsodálatosabb hírlapi kacsák feltalálásával szórakoztatja és mindezt csak azért, hogy versenytársakat minden megengedett és meg nem engedett uton és módon lefőzzék.

Ezt a mindenáron elsőségre és eredetiségre való törekvést érthetővé teszi az amerikai sajtónak az utóbbi években nekiindult szédületes fejlődése. Alig néhány esztendővel ezelőtt az időszaki sajtótermékek terén *Nemország* állott első helyen mintegy 6000 lapjával és folyóirataival, amelyek közül körülbelül 800 jelent meg naponként. Ezt a rekordot azóta az Egyesült-Államok sajtóirodája messzire fölülmúlta, amennyiben az Unióban a *napilapok száma ma már meghaladja a kétezret.*

És ezek a lapok majdnem kivétel nélkül rengeteg terjedelmes kiadványokkal jelennek meg olvasó közönségük szórakoztatására. Statisztikai táblázatok szerint az amerikai sajtó ingatlanai körülbelül 1 milliárd korona fekszik, és hogy az anyagi kiadások és fizetések összege évenként meghaladja a 250 millió koronát.

Az amerikai nagy lapok szerkesztőségi épületei többnyire 15—20 emeletes hatalmas paloták és a világ minden részében elhelyezett levelezők és tudósítók egész légiói, valamint az alkalmazottak és pedig a szerkesztőségi tagok, szedők, nyomdászok, a kihordók hadseregszámra menő tömege fáradozik azon, hogy az illető lap naponként akadálytalanul, minden nap szenzációkkal telten megjelenhessék.

A hatalmas rotációs gépek egyike-másika többre került egy félmillió koronánál, ehhez mérten azonban óránként 300.000 példány előállítására is képesek. A nagy lapok saját *papirmalmokkal* bírnak, egyes kiadásait külön vonatok szállítják szét a világ minden irányában, azonkívül saját távirat- és távbeszélő, sőt külön kábelek állanak a szerkesztőség rendelkezésére.

Az ilyen hatalmas szervezetet természetesen csak különleges eszközökkel lehet fentartani. Ez a különleges eszköz az amerikai reklámozás, amelyik csupán a lapok részére mint egy három milliárd koronát költ évenként. A reklám közleményeken és hirdetésekön kívül azonban szükség van az előfizetők és lapvásárlók ezreire, sőt millióira is.

Az olvasótömegek meghódítása és megtartása céljából nem csoda tehát, ha a lapok az olvasóközönség izlésének, szenvedélyeinek a legfurcsább módon is eleget tenni iparkodnak.

— **(A kivándorlás.)** Amire a nagy hajógyári társaságok oly rég vártak, végre kezd beteljesedni, az egy éve folyton csak apadó kivándorlás ismét növekedni kezd s november 4-én végre 3800 kivándorló érkezett egy napon Európából Ellis-Islandra. Akkor szám a mekkorára ebben az esztendőben még nem volt példa. Tekintetbe véve, hogy már október havában is tűrhető volt a business a hajóstársaságokra nézve, amennyiben e hónapban 28.000 kabinétag és 38.000 fedélközi érkezett Európából, a társaságok elérkezettnek találták az időt arra, hogy — felemeljék az árakat 4 dollárral. Ellis-Island szakértői általában a jövő évre ismét nagy kivándorlást jósolnak azzal az indokolással, hogy Európában nem javulnak a

viszonyok, Amerikában pedig a győztes republikánus párt minden erejével rajta lesz, hogy gyors javulást idézzen elő. S tény, hogy már a választás utáni első héten több olyan gyár újra kezdte a munkát, amely már hónapok óta szünetelt.

— **Akik Amerikában házasodnak.** A kivándorlás a családi élet viszonyainak sok változását vonta maga után. Felszedelőzködtek az emberek; megalapított családok maradtak el Isten nevében s a huza-vonákból nem egyszer sötét regények fejlődtek, a vagyoni viszálykodások pedig sűrűn fordultak elő. Mert itthon mással állt össze az asszony, gondolván úgy is itthon hagyta az ura, a kint lakó ember is kötött házasságot; senki sem tartotta számon a családi ügyeket. Most e zavarok elejtése végett a belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő magyarok családi viszonyaiban beálló változások, amint az idegen hatóságtól erről értesítés jön, vezetessék be itthon az illető anyakönyvébe.

x **Magyar kárpitos.** Garami Józsefnek a Via Sierpentina 20. szám alatt levő kárpitos és díszítő műhelyét szíves figyelmébe ajánljuk a fiúmei magyarságnak.

x **Jó konyha és tiszta magyar borok.** A Via Germania 2. szám alatt levő Bárány vendéglő (azelőtt Sport vendéglő) új gazdájának, Hönsch Pálnak kezelése alatt kitűnő konyhát tart fenn és elsőrendű italokkal szolgál vendégeinek.

x **Olcsó szappan csak a jó tiszta szappan.** A legjobb a „Schicht“ cég „szarvas“ jegyű szappana, s ennél fogva a legolcsóbb is. Most, mikor a drágaság korszakát éljük, különösen kellene a háziasszonyoknak arra ügyelniük, hogy jó, tiszta szappant kapjanak, különben megegyezzen annyit használnak el és tönkreteszik fehérneműjüket. Schicht „szarvas“ jegyű szappánával való egyszeri bedörzsölés felér közönséges szappannal való kétszeri bedörzsölésnek. Schicht „szarvas“ jegyű szappan tisztaságáért 25.000 koronával kezeskedik. Valódi csak a „Schicht“ névvel.

x **Fratelli Deisinger** fiúmei városi rak-tára (Via Molo 9.) engros áron árusítja kisebb beszerzéseknél is a legkitűnőbb kávét és teát.

A közönséghez!

1908. november 15-ére új előfizetést nyitotunk „A Tengerpart“-ra, mely Fiuménak egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiúmei magyarság érdekeiért és örek véseiért.

„A TENGERPART“

nemsokára *hatodik évfolyamát* kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen *állandó* támasza és zászlóvivője volt a fiúmei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kettőzött erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehelletünkkel szolgálni fogjuk a fiúmei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART“

egyedüli talpköve volt eddig és az lesz a jövőben is.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre 24 korona

Fél évre 12 „

Negyedévre 6 „

Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház 1. em.
Telefon 229. sz.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Távirat ◀▶ Telefon.

Megtámadott osztrák-magyar tengerészek.

PÓLA, nov. 19. Megerősítik azt a hirt, hogy a St. Georg osztrák-magyar hadihajó legénységét montenegróiak megtámadták. A hadihajó most Theodo előtt horgonyoz. Állítólag hat matróz megsebesült s közülük néhányan súlyosan. A támadás az országuton történt, a mikor a haditengerészek délutáni szabadságról tértek vissza Cattaróból Theodoba.

Montenegró háborúra készül.

PRÁGA, nov. 18. A Narodni List-nek jelentik Cettinjéből, hogy Cettinje és Cattaró között a távirat összeköttetés megszakadt. A montenegróiak a Lovcen-hegyre ágyukat vontatnak fel. A Lovcen-hegy uralja Cattarót. A Duga-hegyszoros, amelyen át Montenegróból Hercegovinába lehet átkelni, 8000 montenegrói katonával szállotta meg Kikicsnél.

Cattaróból a tisztok és hivatalnokok családjai már elköltöztek, a katonai és közigazgatási levéltárakat másfelé vitték és a katolikus templomok kincseit más dalmáciai templomoknak adták át megőrzés végett. Montenegróból a lakosság már többé nem jár be a cattarói vásárookra.

A montenegrói állatbehozatal elmaradása miatt a hus ára Cattaróban rendkívül felszökött.

BÉCS, nov. 19. A Narodni Listi értesítéseit itteni illetékes helyen is megerősítik.

Kormánytanácskozás a Balkán miatt.

BÉCS, nov. 19. Vasárnapon a közös miniszterek s a két miniszterelnök bevonásával *rendkívül fontos kormány értekezlet* lesz itt a Balkánnal összefüggő kérdések elintézésére.

A hangulat Szerbiában.

BELGRAD, nov. 18. A hangulat itt nem változott. Szakadatlanul toboroznak önkénteseket. Egyes belgrádi lapok azt a hirt közlik, hogy Oumka száraparti szerb városka mentén egy osztrák-magyar hajó, melynek neve fekete vászonnal volt befödve, horgonyt vetett és hidmegerősítéseket végzett. Azt is hirlük, hogy felhasználják igazítás tárgyául, hogy a Szávan tegnap egy osztrák-magyar katonacsapatot láttak hidverési gyakorlatokkal foglalkozni. Oumkai halászok azt mesélik, hogy Ausztria-Magyarország Kupinovo és Zimony között igen sok katonaságot összpontosított, mivel ott a folyó medre igen sekély és szűk és igen könnyen lehet átjutni rajta.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 19. A képviselőház mai ülésében Justh Gyula elnököl.

Napirend előtt felhatalmazást kér a Házról, hogy Rigó Lajos halálával megüresedett bihari kerületben az új választás elrendelése iránt intézkedhessék.

Ezután áttértek az 1909-iki költségvetés folytatásos tárgyalására.

Bredicianu Kornél a vidéki pénzügyigazgatóságok erőszakosságairól beszél. Beszéde további részében Batthyány Tivadar gróffal polemizál s végül kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetést. Ezután

Zagorác István beszél horvátul. Miinthyogy beszédében közjogellenes kifejezéseket használ, az elnök rendreutasítja.

Farkasházy Zsigmond a parlament dekadenciáját fájlatja. Az ellenzéki szónoklatot ma már meg sem hallgatják. A koalíció uralma alatt az állami szükségleteket 360 millió koronával emelték. Kérde, hogy honnan merítették ezt a horribilis összeget? Részletesen bírálja a költségvetés tételeinek emelkedését, végül arra a konkluzióra jut, hogy az adóterheket tetemesen felemelték és a legszegényebb néposztály adóját megnövesztették, anélkül, hogy annak a legcsekélyebb haszna volna belőle. Azután élesen bírálja az elnök részrehajló eljárását, amiért Justh Gyula rendreutasítja.

Utána Urbanics Ferenc beszélt.

Fontos döntés az államtisztviselők javára.

BUDAPEST, nov. 19. A közigazgatási bíróság ma igen fontos döntést hozott. Kimondta, hogy az állami alkalmazottak, kik legalább 5 év óta szolgálatban vannak, feltétlenül igényt tarthatnak nyugdíjra s nem úgy mint eddig, csak végkielégítésre.

Románia trónörököse Bécsben.

BÉCS, nov. 18. Ferdinand román trónörökös ma 3 óra 10 perckor délután ideérkezett, hogy a királyt 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából üdvözölje. A vasuti állomáson a király, a hatóságok fejei és a bécsi románkövet várták. Mikor a vonat megérkezett a felállított diszszázad tisztelgett s a trónörökös a királyllyal a nép éljenzéseitől kísérvé kocsiba ült, s a Hofburgba hajtatott. Este a trónörökös tiszteletére Schönbrunnban udvari ebéd volt melyben a Bécsben időző összes főhercegek és főhercegnők is részt vettek.

Uj osztrák minisztérium.

BÉCS, nov. 18. Beavatott helyről származó információk szerint még egy új minisztériumot akar a mostani kormány szervezni forgalmi minisztérium (Verkehr Ministerium) név alatt. Az új minisztériumhoz tartoznának a tengerészeti, kikötőépítkezési, posta, távirtdai, posta-takarékpénztári és folyamszabályozási ügyek.

Kettős gyilkosság.

MAKÓ, nov. 19. A battonyai országot mentén megülkolták és kirabolták Petrovics Dusan battonyai jómódu birtokost és bérését. Mindkettőt hálva találták a tett színhelyén. A gyilkosok elmenekültek.

Öngyilkos árvaszéki ülnök.

BEREKSZÁSZ, nov. 19. Borostyán Dezső beregmezei árvaszéki ülnök, felesége halála miatt föbelölte magát és meghalt.

A görög királyi család Olaszországban.

VELENCE, nov. 18. Az „Amithrite“ görög királyi jacht Olga görög királynéval, Ilona hercegnővel és Miklós herceggel ma Bariba utazott, honnan Brindisibe megy tovább. Ott a Rómából érkező György király a yachtra száll, mely azután Pyreuszba folytatja útját.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyerme-

AZ Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hőrjük figyelembe venni.

kük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hirneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának házi-orsénya.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Elsőrendű fehérnemű uri és női divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj

mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

Naponta friss bécsi kolbász.

Budapesti női szabónő

jutányosan készíti a legelegánsabb angol és francia női kosztümöket.

SEILER SUSÁK,

Strossmayerova ulica 68 (Ružić villa 1) II. em. 17.

Kiadó uri lakás.

Egy 6 szobából, fürdőszobából, cseléd-szobából és összes mellékhelyiségekből álló szép villa, két remek kilátásu teresszal, saját kerttel, faskamrával és baromfióval. 5 percnyire a villamos vasut megállóhelyétől, december 1-ére kiadó. Villanyvilágítás, vízvezeték s angol waterclosetek. Cím a kiadóhivatalban.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténiént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Hezdede 9 órákor.

Gépápoló

állandó alkalmazást nyerhet a Kőbányai Polgári Serfőző kiviteli telepénél, Fiume Via Ciotta 18.

Globus Hirlapügynökség.

Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca (az Europa szálló közelében).

Riporter és kiadóhivatali

teendők ellátására a helyi viszonyokkal ismerős, intelligens fiatal embert keres jó fizetéssel

„A Tengerpart“

kiadóhivatala Vicolo dell' Ospedale.

OCULÁRIUM

Budapest, IV., Kossuth-Lajos utca 15 félem. Wien, I., Kärntnerstrasse 39.

Meafelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt.

Szemüvegek és orrcsüptetők 3 kor.-tól feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dús választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toailette-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárúsító és pödgyász-szállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toailette- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kétféle francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhúzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobában. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percre a Szt. Márk tétől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhúzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányú

Excelsior zománcedényekben**Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben**

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a melyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

FEGYVEREK vadászati, sporti- és vivőeszközök stb. —

nagy raktára **Leonessa Vincenzo**

FIUME, Via Andrassy 17.

— Mechanikai és fegyverkovács-műhely. —

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések. Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

— Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban. —

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Vendéglő a Bárányhoz

FIUME, Via Germania 2 sz. (volt Sport vendéglő).

A magyarságnak legkedveltebb és az átutazóknak találkozó helye. Kétféle magyar konyha. Elsőrendű borok, Kőbányai polgári sör. Pontos kiszolgálás.

Havi előfizetés ebéd és vacsorára 48 és 54 korona.

Tulajdonos Hönsch Pál vendéglős.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

Első fiumei magyar kárpitos és diszító

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a leggyorsabbtól a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszító és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József**, a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22. Jégglyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kétféle sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás. **DETAIL ELÁRUSÍTÁS:** minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Szigorú pontosság s kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

ALTBERGER IGNÁCZ.

Fiume, Via Sanità Adria Palota.

TELEFON 923.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet **Nattich Henrik**

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

ABBZIA VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kétféle konyhával. — Mérsékelt árak.

Kívánatra díjtanulmány prospektus.